N°. 218. 1863.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 15 SEPTEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 14den September* 1863.

PROGRAMMA *voor de opening van de Vergadering der Staten-Generaal te 's Gravenhage, op Maandag den 21sten September* 1863.

Art. 1. Des middags ten twaalf ure zullen de Leden der Staten-Generaal zich begeven naar de zaal, bestemd voor de zittingen van de Tweede Kamer, en zich in eene Algemeene Vergadering vereenigen, onder voorzitting van den door Zijne Majesteit benoemden President van de Eerste Kamer.

Art. 2. De Ministers, Hoofden van Ministeriele Departementen, de Kanselier der Orden en de Leden van den Raad van State zullen zich, des namiddags ten één ure, mede in die zaal vereenigen.

Art. 3. Zijne Majesteit de Koning, de Vergadering der Staten-Generaal zullende openen, zal ten één ure met den volgenden trein van het Paleis afrijden:

a. een kommando cavalerie tot opening van den trein;

b. een hoffourrier en twee rijknechts te paard;

c. de Kamerheer-ceremoniemeester, gezeten in eene koets met twee paarden bespannen, gaande één lakkei naast elk portier;

d. acht Kamerheeren van Zijne Majesteit, gezeten in twee koetsen, ieder met vier paarden bespannen, gaande één lakkei naast elk portier. De Kamerheeren plaatsen zich volgens hunnen rang van benoeming.

e. de Groot-officieren van 's Konings Huis, gezeten in twee koetsen, ieder met zes paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast elk portier;

f. een kommando cavalerie;

g. de Opper-ceremoniemeester, gezeten in eene koets met vier paarden bespannen, gaande één lakkei naast elk portier;

h. Zijne Majesteit DE KONING en Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinsen, tegenover den Koning gezeten, in eene koets met acht paarden bespannen, gaande een rijknecht naast elk paard en vier lakkeijen naast elk portier.

De Luitenant-Generaal, Chef van het Militaire Huis des Konings, de Adjudanten-Generaals en de Luitenant-Generaal, waarnemende Gouverneur der Koninklijke residentie, te paard, rijdende de oudste in rang regts, de jongste links van de koets; daarop volgen de Officieren van het Militaire Huis, rijdende twee aan twee, de oudste in rang vooruit, en hebbende aan het hoofd den Generaal-Majoor, Sous-chef van het Militaire Huis;

i. een kommando cavalerie, tot sluiting van den trein.

Art. 4. De trein zal rijden:

door het *Noordeinde*, over de *Plaats*, over het *Buitenhof*, naar het *Binnenhof*.

Art. 5. De trein gekomen zijnde aan de Vergaderplaats der Staten-Generaal, zal DE KONING aan de deur van het gebouw ontvangen worden door eene Commissie uit de Vergadering, die, voorafgegaan door den Kamerheer-ceremoniemeester, de Kamerheeren, de Groot-officieren van 's Konings Huis en den Opper-ceremoniemeester, Zijne Majesteit zal geleiden naar de zaal der Staten-Generaal. Het Militaire Huis volgt onmiddellijk.

Art. 6. De Groot-officieren van 's Konings Huis en de waarnemende Gouverneur der Koninklijke residentie plaatsen zich achter Zijner Majesteits zitplaats, de Kamerheeren *regts* en het Militaire Huis *links* van den Troon.

Art. 7. De zitting geëindigd zijnde, gaat DE KONING met denzelfden trein, waarmede Zijne Majesteit binnengekomen is, en in de bij art. 3 vermelde orde, naar het Paleis terug; zullende de trein den navolgenden weg nemen: van het *Binnenhof*, over den *Korten Vijverberg*, over den *Langen Vijverberg*, over de *Plaats*, door het *Noordeinde*, naar het *Paleis*.

Art. 8. Salvo's uit het geschut zullen het afrijden van ZIJNE MAJESTEIT van het Paleis, en het oogenblik waarop DE KONING het gebouw van de Staten-Generaal verlaat, aankondigen.

's Gravenhage, den 12den September 1863.

De Opper-ceremoniemeester,
R. BORREL.

Bij Koninklijk besluit van 12 September, n°. 73, is 1°. aan den hoofdingenieur-titulair van den Waterstaat *R. Musquetier* eervol ontslag verleend, onder dankbetuiging voor de aan den lande bewezen trouwe diensten; en 2°. aan den ingenieur van den Waterstaat der 1ste klasse *J. G. W. Fijnje*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend, onder toekenning van den titel van hoofdingenieur van den Waterstaat.

Bij Koninklijk besluit van 12 September, n°. 74, zijn bij het corps ingenieurs van den Waterstaat bevorderd:

tot ingenieur der 1ste klasse de ingenieur der 2de klasse *J. Lebret*, met bepaling dat hij belast blijft met het onderwijs in de waterbouwkunde aan de Koninklijke Academie te Delft, en de ingenieurs der 2de klasse *N. T. Michaëlis* en *F. W. H. van Opstall*;

tot ingenieurs der 2de klasse de adspirant-ingenieurs *E. Steuerwald* en *J. M. F. Wellan*;

tot adspirant-ingenieurs de surnumerairen *W. F. Leemans* en *W. H. Hubrecht*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den September, n°. 67, is aan mr. *H. O. Feith*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter te Groningen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den September, n°. 79, is benoemd tot raadsheer in het provinciaal geregtshof in Noordbrabant mr. *J. B.* baron *van Hugenpoth tot den Berenclaauw*, thans advocaat-generaal bij dat geregtshof.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den September, n°. 80, zijn benoemd:

tot advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noordbrabant mr. *A. J. T. H. van den Bergh*, thans officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Breda;

tot officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Breda mr. *B. H. M. Haslo*, thans substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Maastricht;

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Maastricht mr. *C. Polis*, thans substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Roermond; en

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Roermond jhr. mr. *P. M. F. van Meeuwen*, thans regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch.

Het heeft Zijne Majesteit behaagd bij besluit van 7 September, n°. 100, aan den heer *F. L. H. van Rijckevorsel*, Belgisch consul te 's Hertogenbosch, vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Bij besluit van den 10den September, n°. 63, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt te benoemen:

tot apotheker van de 1ste klasse (naar ouderdom van rang), den apotheker der 2de klasse *P. F. Ras*, van gemeld personeel;

tot apotheker van de 2de klasse (naar ouderdom van rang), de apothekers der 3de klasse *M. J. W. H. Muysers* en *W. Wolthuis*, beiden mede van gemeld personeel.

Bij besluit van den 10den September, n°. 64, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij het wapen der artillerie te benoemen:

bij den staf van het wapen, tot generaal-majoor en directeur in de 1ste artillerie directie, den kolonel *J. C. Wagner*, kommandant van het regement veld-artillerie;

bij het regement veld-artillerie, tot kommandant van het corps, den luitenant-kolonel *A. C. W. L. J. F. Kellner*, van het corps;

bij het 1ste regement vesting-artillerie, tot luitenant-kolonel den majoor *F. C. W. Moorrees*;

tot majoor, den kapitein der 1ste klasse *J. J. Stieltjes*, en

tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *F. M. Collard*, allen van het corps.

Bij besluit van den 10den September, n°. 65, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt te benoemen tot officier van gezondheid van de 2de klasse (naar ouderdom van rang) den officier van gezondheid van de 3de klasse *B. M. H. A. van den Goorbergh*, van het 5de regement infanterie.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.

De Staten, waar voor de Nederlanders de paspoorten zijn afgeschaft, zonder dat daarbij eenige regels zijn gesteld voor hunne toelating of legitimatie, zijn de volgende:

België.
Groot-Brittannie.
Zweden en Noorwegen.
Italie.
Denemarken, mitsgaders de hertogdommen Sleeswijk, Holstein en Lauenburg.
Vrije stad Bremen.
Vrije stad Hamburg.

In de volgende Staten zijn de Nederlanders mede ontheven van de verpligting om een paspoort te vertoonen, doch zijn de daarnevens gestelde regels in acht te nemen.

Frankrijk. (Het wordt den reizigers, in hun belang en ter voorkoming van vergissingen, aanbevolen zich van eenig ander stuk te voorzien, waaruit des noods hunne identiteit kan blijken.)

Groothertogdom Hessen. (Zij moeten voorzien zijn van andere papieren ter legitimatie van hun persoon en van het doel hunner reis.)

Zwitserland. (Ieder stuk, door de bevoegde magt van het land van den houder afgegeven, een zijn signalement inhoudende, is, ongeviseerd, voldoende voor de toelating.)

Hertogdom Nassau. (Ingeval van noodzakelijkheid, kunnen zij hunne identiteit bewijzen op den voet der artikelen 3 en 4 der Nederlandsche wet van 13 Augustus 1849, *Staatsblad* n°. 39.)

Spanje. (Zij moeten voorzien zijn van andere papieren tot legitimatie van hun persoon en van het doel hunner reis, en kunnen, ook zonder papieren, worden toegelaten op hunne verklaring, gestaafd door twee inwoners.)

Groothertogdom Saksen-Weimar-Eisenach. (In geval van noodzakelijkheid om hunne identiteit te bewijzen, kunnen zij volstaan met de vertooning hunner geboorteacte, van een certificaat van het bestuur hunner woonplaats of ander dergelijk stuk.)

Vrije stad Lübeck. (Werklieden, fabriekarbeiders, dienstboden, enz. die aldaar werk of dienst zoeken, en niet slechts doorreizen, moeten voldoende legitimatiepapieren (reisboek, zakboek, paspoort, enz.) vertoonen.)

De Staten, waar een paspoort wordt vereischt, maar waar het gewone visa is afgeschaft, zijn de volgende:

Pruissen.
Hannover.
Beijeren.
Oostenrijk.
Koningrijk Saksen.
Groothertogdom Oldenburg, met inbegrip van de vorstendommen Lübeck en Birkenfeld.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij eene ordonnantie van 21 Julij jl., afgekondigd in de *Javasche Courant* van 29 Julij, heeft de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, eene herziening van het op Java en Madura van kracht zijnde passenstelsel voor inlanders en daarmede gelijkgestelden in het belang van het vrije verkeer wenschelijk achtend, krachtens magtiging des Konings, het besluit van 6 December 1816, n°. 25 (*Staatsblad* n°. 25), omtrent het verleenen van passen aan reizende inlanders en Chinezen ingetrokken voor zoover Java en Madura betreft, en verder bepaald:

Art. 1. Alle inlanders, behoorende tot de oorspronkelijke bevolking van Java en Madura, mogen op deze beide eilanden zonder passen te land reizen.

Bij reizen over zee moeten zij voorzien zijn van een pas overeenkomstig het aan deze ordonnantie gehecht model lit. A, kosteloos af te geven door het hoofd van het bestuur der plaats waar de reis aanvangt, op vertoon van eene mede kostelooze schriftelijke vergunning van den Regent der afdeeling, waarin zij wonen, dan wel, daar waar geen regent aangesteld is, van het hoogste inlandsche hoofd, dat over hen gesteld is.

Deze passen worden op de plaats der bestemming van de reis afgeteekend door of namens het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur.

Op tusschenplaatsen gedurende de zeereis, waar de personen in dit artikel bedoeld, langer dan drie maal 24 uren vertoeven, zijn zij verpligt den pas ter visering aan te bieden aan het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur.

Art. 2. Aan inlanders, die voor hunne reizen over Java en Madura een pas verlangen, wordt die door het districtshoofd, dan wel door of namens het hoofd van plaatselijk of gewestelijk bestuur der plaats hunner inwoning kosteloos afgegeven.

Deze hoofden zijn ook verpligt de passen van doortrekkende inlanders, volgens dit artikel afgegeven, af te teekenen of te doen afteekenen, wanneer dit verlangd wordt.

Art. 3. Personen, die met inlanders zijn gelijkgesteld, en inlanders, die niet op Java en Madura te huis behooren, moeten voor reizen, zoo te land over Java en Madura als over zee, voorzien zijn van een pas, kosteloos af te geven door of namens het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur, volgens het aan deze ordonnantie gehecht model lit. B.

Deze passen zijn geldig voor *één* jaar.

Zij worden in het belang van handel en nijverheid of ter bereiking van een ander geoorloofd doel verleend en kunnen worden geweigerd, wanneer het belang der openbare rust het tijdelijk verblijf van den aanvrager in de binnenlanden of op eenige bijzondere plaats onraadzaam maakt.

De personen, hier bedoeld, mogen zich op hunne reis niet langer ophouden dan voor het doel der reis wordt vereischt.

Zij moeten hunne passen ter visering aanbieden aan het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur op de hoofdplaatsen van gewesten en afdeelingen, welke zij op hunne reis doortrekken, zoomede aan het districtshoofd op de hoofdplaatsen en districten, waar zij zich langer dan 24 uren ophouden.

Deze bepaling is mede van toepassing op de personen, in dit artikel bedoeld, voor het oponthoud op tusschenplaatsen gedurende eene zeereis.

Art. 4. Wanneer iemand wordt aangehouden, omdat hij niet van den noodigen pas is voorzien of omdat de pas verjaard is, wordt hij, onverminderd het bepaalde bij de publicatie van 12 Februarij 1850 (*Staatsblad* n°. 6), opgezonden aan het hoofd van het plaatselijk of gewestelijk bestuur der plaats, waar de aanhouding geschiedt, dat onmiddellijk een onderzoek omtrent hem instelt.

Zoo daartegen geene bezwaren bestaan, reikt dat hoofd aan den aangehoudene een pas uit tot voortzetting der reis.

In het tegenovergestelde geval wordt de aangehoudene teruggevoerd naar de plaats waar hij, blijkens zijn verjaarden pas of bij gemis van pas, volgens zijne verklaring, te huis behoort.

Art. 5. De bepalingen nopens het reizen van vreemde Oosterlingen naar de Vorstenlanden en naar de Preanger regentschappen, vervat in § *a* van de resolutie van den 22sten Januarij 1836, n°. 10 (*Staatsblad* n°. 4), in de resolutien van 6 Junij 1820, n°. 23 (*Staatsblad* n°. 27) en 9 Januarij 1821, n°. 11 (*Staatsblad* 4), blijven vooreerst nog van kracht.

Verder behelst de *Javasche Courant* van den 29sten Julij de volgende beschikkingen:

bij het civiel departement:

ontslagen, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de commies op het kantoor van den adsistent-resident van Sintang (Wester-afdeeling van Borneo) Ph. M. Leidelmeijer;

benoemd, tot commies op het kantoor van den adsistent-resident van Sintang (Wester-afdeeling van Borneo) de eerste klerk ter algemeene secretarie, E. F. de Liser de Morsain;

tot 2den commies op het residentie-kantoor te Pontianak (Wester-afdeeling van Borneo), de 1ste klerk op dat kantoor J. H. [illegible];

gesteld, ter beschikking van den algemeenen secretaris, de [illegible] der 1ste klasse mr. H. J. Canter Visscher;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures, bij de landelijke inkomsten en cultures is geplaatst in de residentie Bantam, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde controleur der 2de klasse mr. W. B. Bergsma;

bij het militair departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan de 1ste luitenants der infanterie A. Bardok en J. J. H. de Bode;

gesteld, op non-activiteit, de 2de luitenant der infanterie H. J. C. Paardekooper;

bij de militaire geneeskundige dienst, geplaatst bij het bureau van den chef over de geneeskundige dienst, de dirigerend officier van gezondheid der 2de klasse J. G. X. Broekmeijer, van de expeditionaire geneeskundige dienst in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo;

overgeplaatst bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der 1ste klasse A. H. Thepass, van het garnizoen te Weltevreden;

bij het garnizoen te Weltevreden, de officier van gezondheid der 1ste klasse E. W. A. Ludeking, van de geneeskundige dienst in de Moluksche eilanden;

bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der 1ste klasse C. F. A. Schneider, van de geneeskundige dienst op Banka;

bij het reconvalescenten-gestigt te Malang, de officier van gezondheid der 2de klasse P. G. Neeb, van het groot militair hospitaal te Soerabaija;

bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 2de klasse L. O. de Visser, van de geneeskundige dienst op Celebes en onderhoorigheden;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Kedirie, de officier van gezondheid der 2de klasse W. L. Terne van der Heul, van de civile en militaire geneeskundige dienst te Patjitan;

bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der 2de klasse G. A. Raland, van de civile en militaire geneeskundige dienst te Kedirie;

bij de geneeskundige dienst in de Moluksche eilanden, de officier van gezondheid der 3de klasse H. J. van der Weide;

bij de geneeskundige dienst op Celebes en onderhoorigheden, de officier van gezondheid der 3de klasse N. P. van der Stok,

beiden van het groot militair hospitaal te Soerabaija.

In de *Javasche Courant* van 1 Augustus zijn de volgende beschikkingen bekend gemaakt:

bij het civiel departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den onderwijzer aan de gouvernements eerste lagere school te Amboina, A. Cupeerus;

benoemd, tot auditeur-militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de griffier bij den eengaanden regter in de 1ste afdeeling, mr. W. de Gelder;

tot adsistent-resident van Mandheling en Ankola (Sumatra's Westkust), de adsistent-resident van Ajer Bangis en Rau, F. Schenck;

tot adsistent-resident van Ajer Bangis en Rau (Sumatra's Westkust), de controleur der 1ste klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust A. F. In'tveld;

bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust:

tot controleur der 1ste klasse, de controleur der 2de klasse S. Stibbe Lzn.;

tot controleur der 2de klasse, de controleur der 3de klasse W. Brans;

tot binnenregent en binnenregentes van het Roomsch-katholijk weeshuis te Samarang, J. H. Schaeken en zijne huisvrouw J. M. A. Schaeken, geboren Ariaans;

bij het militair departement:

ontslagen, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de ridmeester bij het regement Oost-Indische cavalerie F. M. Koning, zijnde hem tevens verleend de titulaire rang van majoor;

bevorderd, bij het regement Oost-Indische cavalerie, tot luitenant-kolonel, de majoor L. A. Abbink;

tot majoors, de ridmeesters G. E. Telsma, adjudant van Z. M. den Koning, en P. C. van der Willigen;

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn geplaatst bij de geneeskundige dienst in de Wester-afdeeling van Borneo, de officier van gezondheid der 3de klasse F. de Boer, onlangs uit Nederland alhier aangekomen;

bij de infanterie, bij het 10de bataillon, de kapitein O. A. Koocken;

bij het 14de bataillon, de 1ste luitenant H. J. van Dobben, beiden onlangs uit Nederland van verlof teruggekeerd;

bij het 16de bataillon, de 2de luitenant J. Arnoldij;

bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de 2de luitenants J. E. L. Schneider en H. Wilkens, allen onlangs uit Nederland alhier aangekomen.

zijn overgeplaatst bij de militaire administratie, als onder-intendant der 2de klasse, de kapitein-kwartiermeester J. P. H. de Lassasie;

bij de infanterie bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant J. H. van den Broek, van het 4de bataillon;

bij het 4de bataillon, de 2de luitenants H. C. Renhuizen en J. C. B. Stegman, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java en van het 1ste bataillon;

bij het 6de bataillon, de 1ste luitenant H. W. O. de Bruyn, van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo;

bij het 7de bataillon, de kapitein A. H. Schade van Westrum, van het 9de bataillon;

bij het 8ste bataillon, de kapitein L. J. F. A. de Lassasie, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java;

bij het 13de bataillon, de 2de luitenant M. A. Thieme, van het 16de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java, de 2de luitenant J. E. B. ter Beek, van het 8ste bataillon;

bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luitenant A. P. Soetens, van het 16de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo, de 1ste luitenant H. E. L. Prins, van het 6de bataillon.

In de *Javasche Courant* van 1 Augustus jl. leest men het volgende verslag van de verrigtingen van het personeel van de geographische dienst gedurende het tweede quartaal van het jaar 1863.

A. *Sterrekundige plaatsbepalingen.*

Reeds den 25sten Februarij jl. had de hoofdingenieur, in afwachting, dat de bepalingen van lengte-verschillen door den electro-magnetischen telegraaph, waarvan in het laatste verslag sprake geweest is, spoedig zouden afgeloopen zijn, met de commissie tot verbetering der Indische zeekaarten geraadpleegd omtrent de punten, van wier geographische ligging de bepaling het meest wenschelijk is. Hierop antwoord ontvangen hebbende, verzocht de hoofdingenieur den kommandant der zeemagt aan de Regering een voorstel te doen tot beschikbaarstelling, voor die bepalingen, van een stoomschip, hetzij van de Koninklijke, hetzij van de gouvernements-marine. Op het einde van het quartaal was hierop nog geen berigt ontvangen.

Inmiddels voleindigde de hoofdingenieur een uitvoerig verslag over de afleiding der resultaten uit de dienstreizen van den adsistent Jaeger in 1861, van hem zelven in 1862, en van den adsistent Voswinkel Dorselen in hetzelfde jaar, welk verslag den 13den Mei ter doorzending aan het marine-departement werd aangeboden. Later werd dit verslag nog gevolgd door twee toevoegsels, het éëne betreffende de waarnemingen op de zon-eklips van 8 Julij 1861, het andere handelende over de waarneming van den voorbijgang van Mercurius over de zonneschijf den 12den November 1861.

B. *Triangulatien.*

Gedurende de maand April en de eerste helft van Mei werd Djokdjokarta door den ingenieur van Asperen en de beide gedetacheerde onderofficieren Melon en Stulpnagel in alle rigtingen doorkruist en werden in die residentie zeventien signalen gebouwd.

Den 18den Mei vertrok de ingenieur van Asperen naar Kakap op Soloosch grondgebied, waar de adsistenten Baud en Voswinkel Dorselen zich den 21sten bij hem voegden. Met den signaalbouw kon echter niet dadelijk voortgegaan worden, daar het daarvoor verleende voorschot reeds verbruikt was, zoodat de inwilliging van een nieuw, reeds lang te voren aangevraagd voorschot moost afgewacht worden. Toen deze inwilliging den 29sten Mei ontvangen was, vertrok de ingenieur met den heer Voswinkel naar Bojolali, met het doel om geschikte punten te zoeken ter verbinding der zuidelijke signalen in Demak met de noordelijke in Djokdjokarta.

Den 8sten Junij was de heer Voswinkel verpligt wegens ziekte naar Samarang te vertrekken, terwijl de heer van Asperen den togt oostwaarts voortzette tot Karang Gedeh, van waar hij echter den 13den, insgelijks wegens ziekte, genoodzaakt was zich naar Oenarang te begeven.

De heer Baud, die den 4den Junij met den sergeant Stulpnagel om de zuid vertrokken was, bouwde een drietal signalen in de afdeeling Semboejang en begon daarna de hoekmetingen in het Z. O. van Djokdjokarta, terwijl de sergeant Melon nog een signaal bouwde in de afdeeling Goenoeng Kidoel en zich aldaar belastte met den bouw der steenen pilaren en observatie-hutten, dat vroeger uit gebrek aan materialen niet geschied was.

Den laatsten Junij vertrok de ingenieur naar het signaal Goeleng op de grenzen van Kedoe en Djokdjokarta om aldaar met de metingen een aanvang te maken.

C. *Magnetische en meteorologische waarnemingen.*

In dit quartaal werden des daags geregeld barometer-waarnemingen om het uur gedaan. De voorstellingen, betreffende de inrigting van het gehuurde huis tot een tijdelijk observatorium, waren op het einde van het quartaal nog in behandeling, zoodat met de overige waarnemingen nog geen begin kon gemaakt worden.

WATERHOOGTE IN DE HOOFDRIVIEREN.

September.	Rivieren.	Waarneming-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
14	BOVEN-RHIJN	*Keulen*,	+ 38.18	+ 2.33	8 ure	〃	0.04
13	WAAL	*Nijmegen*,	+ 8.44	+ 2.22	8 〃	〃	0.05
13	NEDER-RHIJN	*Arnhem*,	+ 8.47	+ 1.56	8 〃	〃	0.04
13	GELDERSCHE IJSSEL	*Westervoort*,	+ 8.93	+ 1.56	8 〃	〃	0.04
14		*Maastricht*, (brug)	+ 42.56	+ 0.36	8 〃	〃	〃 0.01
14	BOVEN-MAAS....	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.74	〃	8 〃	〃	0.01
13		*Grave*,	+ 5.25	+ 0.40	8 〃	〃	
13	NIEUWE MAAS....	*Brielle* H. W.	+ 1.04	〃	3 u. 15 m.	0.21	〃
		Brielle L. W.	— 0.38	〃	11 u. 45 m.	0.09	〃

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Het *Journal de Saint Pétersbourg*, het Fransche dagblad van het Russische gouvernement, behelst in zijn nommer van den 9den dezer het volgende artikel, waarvan de hoofdinhoud reeds in onze telegraphische berigten is medegedeeld.

» Meermalen hebben wij reeds opmerkzaam gemaakt op de kunstgrepen van eenige dagbladen, die ten doel hebben de publieke opinie te brengen op eenen weg die op niets anders dan teleurstelling kan uitloopen.

» Zoo werd tijdens de afzending van de tweede nota der drie hoven betreffende Polen door de buitenlandsche dagbladen het gerucht verspreid, dat de Russische regering de haar gedane voorstellen met slechts weinige veranderingen zonder beduidenis aannam. Zoo werd voedsel gegeven aan verwachtingen die aan den werkelijken staat der zaken niet beantwoordden; en toen de waarheid aan den dag kwam, werd van de alzoo ontstaande teleurstelling juist door diegenen, welke ze hadden veroorzaakt, in den vijandigsten geest partij getrokken.

» Destijds achtten wij noodig onze lezers voor zoodanige kunstgrepen te waarschuwen. Thans vervullen wij denzelfden pligt met hen te waarschuwen tegen geruchten van gelijken aard.

» De buitenlandsche dagbladen weiden uit in gissingen zonder eind aangaande de bedoelingen van het Russische gouvernement in de zaken van Polen en van Duitschland.

» Zoo wordt gesproken van doortastende hervormingen, die terstond in het koningrijk en in het keizerrijk ingevoerd zouden worden; en er wordt gewaagd van nieuwe bondgenootschappen, die op het terrein van het Duitsche vraagstuk zouden worden aangeknoopt.

» De daarop gebouwde gevolgtrekkingen zijn even valsch als de grondslagen.

» De houding die het St. Petersburgsche kabinet in overeenstemming met Ruslands eenstemmig gevoelen heeft aangenomen in de zaak van Polen, is volkomen duidelijk; en er is niets wat aanduidt dat het daarvan zou willen afgaan.

» 's Keizers gezindheid jegens zijne Poolsche onderdanen is niet veranderd; doch in zijne zorgvuldigheid voor hun welzijn heeft Zijne Majesteit verklaard het herstellen der openbare orde te beschouwen als zijnen eersten pligt. De ondervinding der laatste twee jaren heeft genoegzaam bewezen dat er niets stevigs te bouwen is op eenen bodem die door hartstogtelijke vijanden van alle staatsgezag wordt omgewoeld.

» Aangaande het diplomatieke vraagstuk blijft het keizerlijke gouvernement voornemens zijne verpligtingen jegens andere mogendheden te vervullen, maar ook Ruslands regten binnen de grenzen der verdragsbepalingen te handhaven.

» De aangelegenheden van Duitschland slaat het Russische gouvernement gade met de belangstelling die zij verdienen, maar ook met de welwillende bescheidenheid, die zijne aloude gebruiken en belangen medebrengen.

» Rusland moet zich bepalen tot goede wenschen voor de op het regt en de belangen van alle Duitsche staten gegronde eenheid en sterkte van Duitschland. Tegen gevaren, welke daaruit voor hetzelve zouden kunnen voortkomen, heeft het even min voorzieningen te maken, als Duitschland zich heeft te beveiligen tegen gevaren van Ruslands zijde komende.

» De uitgestrooide geruchten hebben dus niet den minsten grond. Zij getuigen van verregaande ligtvaardigheid, zoo al niet van opzettelijke kwaadwilligheid. In allen gevalle kunnen zij enkel dienen om de publieke opinie te misleiden; en wij gelooven dat het niet de pligt van den publicist is dwalingen te verbreiden ter bevordering van eenen of anderen politieken toeleg, maar de waarheid op te sporen en voor te staan."

— Volgens berigten van het Parysche *Journal des Débats* is bij het Russische gouvernement het ontwerp tot instelling van gewestelijke volksvertegenwoordigingen in de onderscheiden onderdeelen des rijks reeds zoo ver gevorderd, dat de uitvaardiging van daartoe strekkende ukasen welligt tegen het eind dezer maand verwacht zou kunnen worden. Ook aan het koningrijk Polen zou zulk eene instelling door den Keizer worden geschonken; en in dat meer beschaafde deel van het Russische gebied zou de volle verwezenlijking derzelve denkelijk eerder, dan elders, doch in geen geval vóór het dempen des opstands plaats hebben.

Bij het oprigten dier gewestelijke volksvertegenwoordigingen zou het de bedoeling van den Keizer zijn, van liever lede zamenwerking en verband tusschen dezelve te brengen, zoodat zij ten slotte als eene algemeene vertegenwoordiging van het gansche rijk zouden kunnen worden beschouwd.

Dat het eene dwaasheid zou zijn eensklaps al de zoo zeer verschillende bestanddeelen van het Russische rijk onder dezelfde instellingen te brengen en tot het constitutionele staatsleven te roepen, doet het aangehaalde artikel van het *Journal des Débats* met nadruk uitkomen.

— Het dagblad van Wilna, het officiele orgaan van Litthauens landvoogd Murawieff, berigt dat Szszuki, een bijna uitsluitend door Poolsche adellijken van minderen rang bewoond dorp in het gouvernement Grodno, met de aarde gelijk gemaakt, en al de inwoners, duizend in getal, naar het binnenste van Rusland overgebragt zijn, omdat een groot deel van hen had deelgenomen aan den opstand en aan het vermoorden van eenen aan de Russische regering verknochten boer.

Volgens dat blad heeft insgelijks het dorp Dzika en zijne bevolking wegens dezelfde reden dat lot ondergaan.

— In de half-officiele Weener *Abendpost* van den 11den dezer leest men: » De jongste berigten uit Polen luiden zeer ongunstig voor de opstandelingen; met Lelewel, die den 7den dezer is gesneuveld, hebben zij den laatsten aanvoerder van eenigen naam verloren. Dat is een zwaar verlies voor den opstand, daar Lelewel zich niet alleen door moed maar ook door bekwaamheid onderscheidde en bij de zijnen wegens zijne bescheidenheid en vriendelijkheid zeer bemind was."

— Het officiele dagblad van het geheime bewind van Polen, de *Niepodleglosc*, behelst in zijn zesde nommer ook het volgende: » Er is verzekerd dat het nationale bewind de wijding van eenen onlangs door den Paus benoemden bisschop heeft verboden, onder bedreiging met de doodstraf. Dat is onwaar; het nationale bewind wil nooit eenige ingreep in de bevoegdheid der kerkelijke overheden doen.

» Nooit heeft het de veiligheid of de bezittingen der geestelijkheid op eenigerlei wijze bedreigd, maar integendeel haar tegen de geweld dadigheid der buitenlandsche geweldenaren beschermd. Ook is het nooit in de gelegenheid geweest om iemand van den geestelijken stand met straf te bedreigen; integendeel, het gedrag der geestelijkheid, die zonder uitzondering echt christelijk gezind en aan de zaak der natie verknocht is, heeft haar en de godsdienst in de algemeene schatting nog doen stijgen."

— Russische dagbladen hebben meermalen beweerd dat het geheime bewind van Polen niet te Warschau, maar in Galicie gezeteld was. Thans meent de Oostenrijksche politie in Galicie een lid van dat bewind te hebben gevat; het is de heer Rogawski, een lid van den Oostenrijkschen Rijksraad. Het zou gebleken zijn uit papieren die bij eenen anderen persoon zijn gevonden.

De Rijksraad moet den 15den zamenkomen om inlichtingen daaromtrent van het gouvernement te ontvangen en te onderzoeken of er genoegzame reden bestond om zonder zijne magtiging een zijner leden van zijne vrijheid te berooven.

Er zijn thans bij de regtbank te Lemberg wel drie honderd processen tegen Oostenrijksche onderdanen aanhangig wegens begunstiging van den Poolschen opstand of wegens deelneming daaraan.

DUITSCHLAND.

De Duitsche Bondsvergadering heeft jl. Donderdag hare wekelijksche zitting niet gehouden. In hare zitting van aanstaanden Donderdag zal denkelijk door de commissie voor de Holsteinsche zaak en door die voor de militaire dwangmaatregelen verslag worden uitgebragt over Denemarkens antwoord op het Bondsbesluit van 9 Julij jl. Daar in dit antwoord,

gelijk men weet, beperkt wordt geweigerd aan het besluit van den Bondsdag te gehoorzamen, verwacht men van die commissiën een voorstel om nu zonder verder verwijl militaire dwangmaatregelen tegen den Hertog van Holstein te nemen.

Eer hiertoe werkelijk kan worden overgegaan zullen er in allen gevalle met vooraf te vervullen formaliteiten nog een tiental weken verloopen.

In een ministerieel dagblad van Weenen, den *Botschafter*, leest men een schrijven uit Frankfurt, volgens hetwelk dezer dagen van Oostenrijksche zijde aan Frankrijk, Rusland en Engeland stellig zou verklaard zijn, dat het geschil tusschen den Duitschen Bond en Denemarken eindelijk moest worden afgedaan, en dat dwangmaatregelen van wege den Bond onvermijdelijk zouden zijn, indien Denemarken wederspannig bleef.

— In het toltarief van het Duitsche Tolverbond zijn ingevolge besluiten van de onlangs te München gehouden conferentie der Tolverbondsleden eenige wijzigingen gebragt; doch zij zijn, gelijk trouwens onder de bestaande omstandigheden verwacht werd, van geringe beduidenis; zij bestaan in eene vermindering van het invoerregt op talk, varkensreuzel en kaas, terwijl zeewater en gedroogde wijnmoer van invoerregt ontheven zijn.

— Volgens de *Frankfurter Postzeitung* doet het Fransche gouvernement wederom moeite om Oostenrijk tot verdere gezamenlijke stappen in de Poolsche zaak te bewegen.

— De dagbladen van het Oostenrijksche gouvernement behelzen in hunne jongste nommers weder onderscheiden artikelen, strekkende om te betoogen dat de door Oostenrijk voorgestelde Bondshervorming den Bond zijn karakter eener defensive instelling zou laten behouden en Pruissens invloed zou vergrooten.

ITALIE.

Den 7den dezer is de Romeinsche consul te Napels door de politie in hechtenis genomen als schuldig zijnde aan verstandhouding met de vijanden der aldaar bestaande orde van zaken. Toen eenige van de andere aldaar gevestigde consuls zich bij den directeur van politie vervoegden om de reden van dien stap te vernemen, vertoonde deze ambtenaar hun zeven reispassen, door den Romeinschen consul en diens secretaris afgegeven aan lieden die deel namen aan woelingen tegen de Italiaansche overheid.

Vervolgens is het exequatur van den Romeinschen consul ingetrokken en hem gelast het land te verlaten.

Uit dien hoofde is door het Pauselijke gouvernement dezelfde maatregel jegens den Italiaanschen consul te Rome genomen, bij wijze van weerwraak en zonder dat dezen consul iets bepaalds te laste gelegd werd. Dit heeft het Turijnsche kabinet zoo euvel opgenomen, dat het dreigt aan al de Romeinsche consuls in het Koningrijk Italie de magtiging tot uitoefening hunner functien te onttrekken.

GRIEKENLAND.

De Nationale Vergadering van Griekenland zou, na eene vrij langdurige schorsing harer zittingen, den 3den dezer weder bijeenkomen. Dit is evenwel niet geschied; het aantal opgekomen leden was niet toereikend. Intusschen was het over het algemeen in Griekenland rustiger, dan gedurende de zittingen der volksvertegenwoordiging.

— Op de Ionische Eilanden moeten den 22sten, 23sten en 24sten dezer maand de algemeene verkiezingen tot zamenstelling van een nieuw parlement, hetwelk over de vereeniging met Griekenland beslissen zal, plaats hebben. Een bij de Augsburgsche *Allgemeine Zeitung* ontvangen schrijven uit Corfu van den 2den dezer zegt:

» Er zijn op deze eilanden altijd twee magtige partijen geweest. De eene zocht met alle middelen, die de parlementaire staatshuishouding aanbood, de vereeniging met Griekenland te bewerken, doch in verband met hetgeen bij de Grieken het groote denkbeeld heet, dat is het streven naar wederoprigting van het Byzantijnsche keizerrijk.

» De andere partij deelde wel in den wensch naar vereeniging met Griekenland, doch verschoof het streven naar deszelfs verwezenlijking en genoot de voordeelen van Engelands beschermheerschap, zich voorstellende in het vervolg, wanneer het toeval eene gunstige gelegenheid tot vervulling der nationale wenschen mogt aanbrengen, dezelve aan te grijpen.

» De laatst gemelde partij ijvert nu voor de vereeniging met Griekenland en voor Koning Georg; doch de eerste is daartegen dewijl zij vreest dat die vereeniging, plaats grijpende onder de tegenwoordige omstandigheden en op den door Engeland voorgestelden voet, den weg tot verwezenlijking van het » groote denkbeeld" zou sluiten of belemmeren.

» De beide partijen zijn ijverig werkzaam om stemmen voor hunne candidaten te winnen."

ENGELAND.

In Engeland is dezer dagen een genootschap opgerigt met het doel om de erkenning der Confoederatie van Noord-Amerika als eenen onafhankelijken staat te bevorderen, vooral door voorlichting der publieke opinie van Europa. Het genootschap heeft zich dadelijk tot het Engelsche publiek gewend met een adres hetwelk door mannen van allerlei politieke denkwijze onderteekend is. Onder hen ziet men drie pairs, een aanmerkelijk aantal leden van het Lagerhuis, vele geestelijken, zeer vele kooplieden, en ook mannen die als tegenstanders van de instelling der slavernij bekend staan.

In dat adres wordt gezegd dat Engeland, Frankrijk, Belgie en welke andere staten ook mogten gezind zijn zich bij hen aan te sluiten, het volle regt hebben om in den Amerikaanschen burgerkrijg tusschen beide te komen, ten einde aan die ramp, waardoor de gansche wereld lijdt, een einde te maken; dat de afgescheiden staten den strijd niet anders dan na het verwerven hunner onafhankelijkheid of na eene scheidsregterlijke beslissing zullen opgeven; dat alzoo de huiveringwekkende menschenslagting in de Vereenigde Staten nog jaren lang zal aanhouden, zoo daaraan niet door Europa's tusschenkomst een einde wordt gemaakt.

FRANKRIJK.

Den 23sten dezer zullen eenige detachementen infanterie, te zamen uit 840 manschappen en 6 officieren bestaande, te Cherbourg naar Vera Cruz scheep gaan, tot aanvulling van het Fransche leger in Mexico.

MEXICO.

In den officiëlen Franschen *Moniteur* leest men thans het uittreksel van het rapport hetwelk in de vergadering van notabelen te Mexico door eene commissie is uitgebragt omtrent den te kiezen regeringsvorm. Daarin wordt gezegd dat de monarchie alles vereenigt wat voor de bevestiging der maatschappelijke orde wordt vereischt, dat onder het Mexicaansche volk de gehechtheid aan het monarchale beginsel nooit is uitgedoofd, maar dat het onderen door de republikeinsche en federatieve instellingen diep ongelukkig is geworden.

Verder wordt gezegd dat geen Mexicaan voor den troon van Mexico in aanmerking kan komen, want dat men op de trappen van eenen troon moet geboren zijn, om den schepter te kunnen dragen, maar dat de aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk al de vereischten bezit, hetgeen met feiten uit zijn leven en met getuigenissen van anderen wordt gestaafd. Hierbij wordt ook gewezen op den lof, door het Engelsche gouvernement in een officieel stuk aan den aartshertog als bestuurder van Oostenrijksch Italie gegeven.

Dat rapport is, gelijk men weet, door de vergadering schier eenstemmig aangenomen.

Uit een artikel der Weener *Abendpost* van den 11den dezer is op te maken dat de Mexicaansche kroon door den aartshertog Maximiliaan toen nog geenszins was aangenomen, althans niet stellig en definitief, gelijk in de Londensche *Morning Post* van den 12den dezer berigt is.

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

St. Petersburg, 12 September. De antwoorden van het Russische gouvernement op de jongste nota's der drie mogendheden betreffende Polen zijn eergisteren afgezonden.

Weenen, 12 September. De *Botschafter* zegt dat het Pruissische gouvernement, terwijl het op de nota's der drie mogendheden met eene weigering antwoordde, den Grootvorst Konstantyn naar Weenen heeft gezonden om de eendragt tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden te breken, en wantrouwen onder hen te zaaijen, maar dat dit eene vruchtelooze poging zal zijn.

De half-officiele *General Correspondenz* wederspreekt het berigt dat Oostenrijk door zijnen gezant te Parys zou verklaard hebben in de Poolsche zaak met Frankrijk hand in hand te zullen gaan, zelfs tot eenen oorlog tegen Rusland.

Madrid, 12 September. De leiders der progressisten verklaren in de dagbladen, dat zij zich bij de aanstaande verkiezingen van stemming zullen onthouden, ten einde onbeperkte vrijheid van vergadering, gelijk in Engeland bestaat, en tot vrije verkiezingen, den grondslag der volksvrijheid, vereischt wordt, te verwerven, maar dat zij nooit den weg van revolutie zullen inslaan.

Deze uitvoerige verklaring draagt niet de algemeene goedkeuring van de progressisten in de provincien weg.

Turyn, 13 September. De opperste der capucyner-monniken in de Napelsche provincie Basilicata heeft openlijk verklaard te willen voldoen aan de uitnoodiging des gouvernements om met zedelijke middelen en met den invloed der godsdienst de wering der struikrooverij te bevorderen.

Triest, 13 September. Volgens alhier ontvangen berigten uit Japan was in de Japansche wateren op Europesche oorlogsschepen, bepaaldelijk op een Fransch oorlogsschip gevuurd, en was een Amerikaansch oorlogsschip afgezonden om voldoening te vorderen wegens de aanranding van een Amerikaansch handelsvaartuig in de Japansche Binnenzee.

— Volgens die berigten zou te Nagasaki eene zamenzwering tot vermoording van den Engelschen consul ontdekt zijn.

New York, 3 September. Van Charleston is in de laatste dagen geen nader berigt ontvangen; het bombardement der stad was gestaakt. Het fort Sumter was vernield maar nog niet in de magt der Noordelijken. Volgens geruchten zou Lee in Virginia weder voorwaarts rukken.

De President Lincoln verklaart in een schrijven aan eene politieke vereeniging te New York op nieuw, dat de vrede enkel door wapengeweld kan hersteld worden en dat instandhouding der Unie bij een vergelijk met de opstandelingen onmogelijk zou zijn. Verder verklaart hij zijne besluiten tot emancipatie der slaven te willen staande houden.

In de Confoederatie is besloten 400,000 negerslaven te wapenen. In eene zamenkomst der gouverneurs van al de staten te Richmond is die maatregel eenstemmig noodzakelijk verklaard.

In de oostelijke en de middenstaten der Unie wordt de ligting voortgezet, maar met weinig vrucht; in Ohio is zij geschorst.

De minister van finantien der Unie heeft bij onderscheiden banken vijftig millioen dollars opgenomen tegen vijf per cent jaarrente, om ze in November terug te betalen.

In Mexico zijn Tampico en Minatitlan door de Franschen bezet. Volgens de Mexicaansche dagbladen wil het Mexicaansche regentschap eerlang de Confoederatie erkennen.

ADVERTENTIEN.

tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks, tegen den prijs van *drie gulden vijftig cents* (f 3.50) het exemplaar, verkrijgbaar is gesteld het werk getiteld: *Statistisch Jaarboek van het Koningrijk der Nederlanden* (*Tiende en elfde jaargangen*), *uitgegeven door het Departement van Binnenlandsche Zaken.*

's Gravenhage, den 12den September 1863.

De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

*** Op Woensdag den 16den September 1863, des namiddags ten één ure, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, in het locaal en ten behoeve van het Ministerie, in het openbaar worden aanbesteed de levering, gedurende het tijdvak ingaande den 1sten October 1863 en eindigende den 30sten September 1864, van:

het benoodigde papier en de verdere schrijf- en bureaubehoeften.

De voorwaarden dezer aanbesteding zijn, te rekenen van den 1sten September e. k., kosteloos verkrijgbaar bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, alwaar de monsters ter visie liggen dagelijks, Zondagen uitgezonderd, van des voormiddags elf tot des namiddags twee ure, en alle inlichtingen derwege te verkrijgen zijn.

's Gravenhage, den 18den Augustus 1863.

Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

Provincie *Gelderland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 18den September 1863, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te Arnhem, worden Aanbesteed:

het vernieuwen van den inlaatduiker van de Kaijersbeek op de Havenkom te Apeldoorn, het verplaatsen van een Bazaltmuur en het wijzigen van genoemde Havenkom en van eenige verdere aarde- en kunstwerken, tot aanleg van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel te Dieren.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Het losbaggeren en uittrekken van eenige paalstompen aan den linker IJsseloever beneden de Griftuitmonding, bij Art. 2 lit. K van het bestek voorgeschreven, komt te vervallen.

De week vóór de besteding wordt de noodige plaatselijke aanwijzing gedaan; voorts zijn nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur te Arnhem en den Ingenieur te Zutphen.

's Gravenhage, 9 September 1863.

Van wege den Minister,
De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

Provincie *Noordholland.*

AANBESTEDING.

Op Donderdag, den 1sten October 1863, des namiddags ten $2^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, worden Aanbesteed:

het ligten van een in het IJ nabij Durgerdam gezonken vaartuig.

De Aanbesteding zal plaats hebben zoo als in art. 8 van het bestek is bepaald.

Het Bestek ligt ter lezing aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, aan het Provinciaal Bestuur van Noordholland, te Haarlem, en op alle verdere plaatsen, waar de bestekken van openbare bestedingen gewoonlijk ter lezing gelegd worden.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Ingenieur van den Waterstaat du Celliée Muller te Amsterdam.

's Gravenhage, 8 September 1863.

Van wege den Minister,
De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

Provincie *Zeeland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 25sten September 1863, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat, in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Middelburg, worden Aanbesteed:

het door klinkerbestrating vervangen van een gedeelte keistraat, benevens van het verplaatsen der telegraaphlijn en het aanbrengen van spanteestellen, op den eersten zijtak van 's Rijks grooten weg der 1ste klasse n°. 3 op Zuidbeveland, in twee perceelen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 7den en 14den dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het bureau van den Hoofdingenieur van den Waterstaat jhr. Ortt te Middelburg en bij den Ingenieur Bleckmann te Goes.

's Gravenhage, 5 September 1863.

Van wege den Minister,
De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

RENTEBETALING

op het Grootboek der 4 percents Nationale Schuld.

De Minister van Finantien maakt bekend, dat de bovenstaande Rentebetaling zal geschieden op de navolgende bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld, gevestigd te Amsterdam, te weten:

Op het eerste Bureau.

Voor de kapitalen ingeschreven onder letter A tot en met D.

Op het tweede Bureau.

Voor de kapitalen ingeschreven onder letter E tot en met K.

Op het derde Bureau.

Voor de kapitalen ingeschreven onder letter L tot en met R.

Op het vierde Bureau.

Voor de kapitalen ingeschreven onder letter S tot en met Z.

En wel alleenlijk over het halfjaar, verschijnende primo October 1863, van Donderdag den eersten tot en met Vrijdag den negentienden dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag den twaalfden October 1863 tot en met den vijftienden Februarij 1864.

Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* n°. 24), *voor de tiende of laatste maal* opgeroepen de nog niet opgekomen regthebbenden op de renten over het halfjaar verschenen geweest op primo April 1839, waarvan de betaling, ingevolge Koninklijk besluit van 25 October 1855 (*Staatsblad* n°. 125), zal blijven opengesteld tot en met den 31sten Maart 1864.

's Gravenhage, den 12den September 1863.

De Minister voornoemd
G. H. Betz.

AANBESTEDING.

Het Collegie van Regenten over de Gevangenissen te Amersfoort zal op Maandag den 5den October 1863, des namiddags ten 2 ure precies, overgaan tot de Aanbesteding van het onderhoud en der benoodigdheden voor de Kantine der Gevangenen in genoemd gesticht, gedurende het jaar 1864, waarvan de voorwaarden ter inzage liggen te Utrecht in het Logement genaamd » het Vergulde Poortje" op de Neude, en te Amersfoort in het Logement » de Zwaan", benevens aan het Huis van Arrest aldaar, waar alle nadere inlichtingen bij den Cipier te bekomen zijn.

Amersfoort, den 14den September 1863.

Het Collegie van Regenten voornoemd,
G. Tuin, *President.*
Namens hetzelve,
L. C. E. E. Fock, *Secretaris.*

PUBLIEKE AANBESTEDING.

Regenten der Gevangenissen te Dordrecht zullen, onder nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Zaturdag den 3den October 1863, des namiddags ten een ure, in een der vertrekken van het Raadhuis der stad Dordrecht, in het openbaar Aanbesteden, eerst bij inschrijving en daarna bij opbod:

1°. de leverantie van het dagelijks benoodigde Roggebrood;

2°. de verdere voeding en verpleging met al den aankleve van dien, uitgezonderd de leverantie van het Roggebrood; en daarna

3°. de beide vorenstaande perceelen vereenigd, benoodigd voor de Gevangenen in het Huis van Arrest en Bewaring te Dordrecht gedurende den jare 1800 vier en zestig (uitgesloten de verlichting en verwarming van het gebouw).

De voorwaarden, waarop die Aanbesteding zal plaats hebben, liggen van af Maandag den 14den September tot op den dag der Aanbesteding op de stedelijke Secretarie, in bovengenoemd Raadhuis ter lezing.

AANBESTEDING.

De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Leiden zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Justitie, op Dingsdag den 29sten September 1863, des middags ten 12 ure, in het Huis van Arrest te Leiden, in het openbaar Aanbesteden:

de levering der benoodigdheden tot Onderhoud en Verpleging der Gevangenen in de Gestichten onder haar beheer gesteld, voor het jaar 1864, bestaande in: Tarwe, Rogge, Aardappelen, Rund- en Kalfsvleesch zonder beenen, Rundvet, Boter, Schenkelvleesch, Gort, Rijst, Groene Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Patent- en Raapolie, Kaarsen, Groene en Witte Zeep, Bruine en Witte Suiker, Stroop, Pruimen, Koffij, Cichorei, Thee, Zoete en Karnemelk, Eijeren, Wijn en Bier voor zieken, Kunstasch, Ligstroo, Zand, Steenkolen, Smeekolen, Gascokes, langen en korten Turf, Takkebossen, Stal- en Heibezems en Heibonders. Voorts eenige Bureaubehoeften, als: Papier, Veêren Pennen, Potlooden enz.

Van onderscheidene artikelen zullen monsters ter bezigtiging voor de belanghebbenden voorhanden zijn in het Huis van Militaire Detentie, en aldaar, even als in het Huis van Arrest, de Voorwaarden ter lezing liggen.

De biljetten van inschrijving zullen vóór elf ure van den dag van Aanbesteding ingeleverd moeten zijn en worden daarna niet meer aangenomen.

*** Het Collegie van Regenten over het Huis van Arrest te Goes zal op Maandag den 5den October 1863, des namiddags ten één ure, ten Raadhuize aldaar, in het openbaar trachten aan te besteden:

het Onderhoud der Gevangenen in dat gesticht, gedurende het jaar 1864,

volgens de Voorwaarden op de Secretarie dier Gemeente ter lezing gelegd.

Goes, den 10den September 1863.

M. P. Blaauboer.
H. C. Pijnaar, *Secretaris.*

*** Het Collegie van Regenten over het Huis van Arrest te Zierikzee zal op Woensdag den 7den October 1863, des voormiddags ten 11 ure,

ten Raadhuize, aan den minstinschrijvende, en daarna bij opbod, onder nadere goedkeuring, aanbesteden:

het Onderhoud der Gevangenen en de Leverantie der Benoodigdheden voor de cantine over 1864, overeenkomstig de in gemeld Huis ter inzage liggende Voorwaarden.

Regenten over de Gevangenissen te Nijmegen sullen, op Zaturdag den 3den October e. k., des namiddags ten twee ure, in hunne Vergaderkamer aldaar, onder nadere approbatie van het Departement van Justitie, in het openbaar Aanbesteden:

het Onderhoud der Gevangenen in het Huis van Arrest onder hun beheer, met alles wat daarmede in verband staat, gedurende het jaar 1864; overeenkomstig de voorwaarden, die acht dagen te voren ter lezing liggen bij den Cipier.

Nijmegen, den 11den September 1863.

F. P. Byleveld, *Vice-President.*
A. F. C. van Trojen, *Lid, Loco Secretaris.*

DOMEINEN.

OPENBARE VERPACHTING

van het Sluisgeld der Sluis in de Kerkgracht te Breukelen.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te Loenen zal, op Donderdag den 24sten September 1863, des namiddags ten 6 ure, in het Logement „Het Roode Hert" te Breukelen, ten overstaan van den Notaris *N. François Snel* aldaar, overgaan tot de openbare Verpachting van het Sluisgeld der Sluis in de Kerkgracht te Breukelen, voor 3 jaren, ingaande 1 Januarij 1864. De voorwaarden liggen ter lezing aan de Directie der Registratie en Domeinen te Amsterdam; in het Oost-Indische Huis; ten Kantore van den voornoemden Ontvanger; in het Raadhuis der gemeente Breukelen Nijenrodes; ten Burele van den Hoofdingenieur van 's Rijks Waterstaat, en ten Kantore van den genoemden Notaris.

De Ontvanger voornoemd,
M. E. G. van Heel.

De Intendant in de 2de en 6de Militaire Afdeeling, te Arnhem, zal op Vrijdag, den 25sten September 1863, des namiddags ten 12 ure, ten zijnen Burele, publiek Aanbesteden:

6 Last Oude Roode of Rhijn-tarwe, weg. minst. 77 pond per mud;
8 » Zeeuwsche Tarwe, » » 74 » » »
3 1/2 » Inlandsche Rogge, » » 72 » » »

De voorwaarden zullen dagelijks, van 9 tot 12 ure, op genoemd Bureau ter lezing liggen.

De gegadigden worden herinnerd, dat het merk, op de aan te bieden monsters voorkomende, ook op den omslag, waarmede het inschrijvingsbiljet wordt ingezonden, behoort te worden gesteld.

De Intendant voornoemd,
Otken.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage zijn voornemens op Maandag den 28sten September 1863, des namiddags ten één ure, op het Raadhuis in het openbaar aan te besteden:

het Bouwen van Keukens en van een Waschhuis bij het Nieuwe Gasthuis aan den Zuidwal en het afwerken van dat Gasthuis.

De bestekken en voorwaarden van Aanbesteding, die tegen betaling van f 0.90 verkrijgbaar zijn ter Plaatselijke Secretarie, 2de afd., liggen ter lezing aan het nieuwe gebouw aan den Zuidwal, alwaar tevens de noodige inlichtingen betreffende deze werken zullen gegeven worden.

Aanwijzing zal plaats hebben op Vrijdag en Zaturdag den 18den en den 19den September aanstaande, tusschen 9 en 12 ure des voormiddags. Alleen zij, die de aanwijzing hebben bijgewoond, worden tot mededinging bij deze Aanbesteding toegelaten, en ten dien einde moet iedere aannemer bij de aanwijzing de presentie-lijst onderteekenen.

STAATSSPOORWEGEN.

De Burgemeester der gemeente Zwolle brengt ingevolge art. 7 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125) ter kennis der belanghebbenden, dat van den 12den dezer maand tot en met den 11den October aanstaande, en alzoo gedurende dertig dagen, op de Secretarie der Gemeente zijn nedergelegd:

eene zakelijke beschrijving van het te maken werk;
grondplan;
lengteprofil; en
extracten uit de Registers van het Kadaster, betreffende het gedeelte van den Spoorweg van Deventer naar Zwolle, hetwelk gelegen zal zijn in de gemeente Zwolle.

Den belanghebbenden wordt herinnerd, dat zij binnen dertig dagen hunne bezwaren, mondeling of schriftelijk, moeten opgeven aan Burgemeester en Wethouders dezer Gemeente.

Zwolle, den 10den September 1863.

De Burgemeester voornoemd,
de Vos van Steenwijk.

STAATSSPOORWEG.

DEVENTER-ZWOLLE.

Gemeente *Wijhe.*

De Burgemeester der gemeente Wijhe brengt ter kennis van de ingezetenen, dat gedurende 30 dagen, van af den 12den September tot en met den 11den October 1863, ter Plaatselijke Secretarie op de gewone kantooruren voor een ieder ter inzage zullen liggen:

1°. de zakelijke beschrijving;
2°. het grondplan;
3°. de staat van ingraving en ophooging;
4°. de extracten uit de Registers van het Kadaster betreffende dat gedeelte van den Staatsspoorweg van Deventer naar Zwolle, hetwelk gelegen zal zijn in de gemeente Wijhe.

Belanghebbenden worden herinnerd dat zij binnen dertig dagen hunne bezwaren tegen de ter visie liggende stukken mondeling of schriftelijk moeten opgeven aan Burgemeester en Wethouders dezer gemeente.

Ter opmaking van het Proces-Verbaal der mondeling in te brengen bezwaren, sullen Burgemeester en Wethouders eene zitting houden op Zaturdag den 10den October e. k., des voormiddags ten 9 ure.

Wijhe, 9 September 1863.

De Burgemeester voornoemd,
Mr. F. L. Rambonnet.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

Veiling van Java-Thee,
te Rotterdam, *op Donderdag* 1 *October* 1863,
liggende te Rotterdam.

809/4 Kisten Boey;
1397/4 » Congo;
1324/4 » Souchon;
418/4 131/12 Kisten Pecco;
1214/4 Kisten Thunkay;
221/4 » Schin;
486/4 » Hysant;
111/12 » Uxim;
92/12 » Joosjes (G. B.);
22/12 » dito (F. B.);

liggende te Amsterdam:

594/4 Kisten Boey;
4828/4 » Congo;
3945/4 » Souchon;
2348/4 70/12 Kisten Pecco;
2408/4 » Thunkay;
322/4 » Schin;
897/4 » Hysant;
359/12 » Uxim;
22/4 » 10/8 268/12 » Joosjes (G. B.);

aangevoerd in 1862 en 1863: leverbaar per ontvangceduilen.

Amsterdam, 24 Augustus 1863.

OPENBARE AANBESTEDING.

Op Dingsdag, 29 September 1863, des namiddags ten één ure, zal de Commissie van den Algemeenen Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente te 's Gravenhage, belast met den Bouw van een Weeshuis, in het Diakonie-Oude Mannen- en Vrouwenhuis aan den Zuidwest-Buitensingel Aanbesteden:

het leggen der Fundamenten en verdere Werken voor den Onderbouw van een Weeshuisschool.

Bestek en teekening liggen ter inzage in genoemd Gesticht, dagelijks van des morgens 9 tot des namiddags 5 ure; alsmede voor zoover het Bestek betreft te 's Gravenhage in het Zuidhollandsche Koffijhuis; te Amsterdam in het Poolsche Koffijhuis, in de Kalverstraat; te Rotterdam in het Fransche Koffijhuis over de Beurs; te Utrecht in den Nieuwen Bak; te Dordrecht in het Hôtel Bellevue; en te Arnhem in het Stations-Koffijhuis.

Inlichtingen zijn franco gevraagd te bekomen bij den Heer H. Saraber, Architect, Heerengracht, n°. 11, te 's Gravenhage, terwijl Exemplaren van het Bestek, mede franco aangevraagd, à 50 cents te bekomen zijn bij de Boekhandelaars A. van Hoogstraten en Zoon te 's Gravenhage.

's Gravenhage, 12 September 1863.

De Commissie voornoemd,
J. Moll *Jbz., Voorzitter,*
C. A. van der Kemp, *Secretaris.*

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Maandag, 14 September 1863.

Amsterdam. — Slotkoersen.

	pCt.			pCt.	
Nederl., Werk. Schuld.	2 1/2	64 1/4	Pruissen, Leening 1859.	5	—
Dito dito	3	76 7/8	Oostenrijk, Obl. Met.	5	65 1/4
Dito dito	4	100 1/4	Dito dito	2 1/2	33 1/2
Amort. Syndicaat	3 1/2	94	Dito dito zilveren	5	86 1/2
Handelmaatschappij	4 1/2	142 5/8	Dito dito nationalen.	5	70 3/16
Spanje, Obligatien	2 1/4	48 1/2	Weener Bank-actiën.		—
Dito binnenlandsche.	3	51 5/8	Dito aandeelen 1854.	4	258
Amort. Schuld.	—	31 3/16	Dito dito 1860.	5	[illegible] 1/2
Bew. coupons	—	10 1/2	Dito dito 1858	—	—
Portugal, Oblig. 1858.	3	48 7/16	Venezuela, Obligatien	2	—
Dito 1856/59	3	48	Dito	1	12 11/16
Dito 1862	3	—	Grenada, Dito	4 1/4	—
Rusland, bij Hope 1798.	5	102 1/4	Dito uitgestelde	1	—
Dito 1828/29	5	101 1/4	Mexico, Obligatien	3	42 15/16
Dito Stieglitz 5de serie	5	—	Ecuador, Dito	1	[illegible]
Dito dito 6de serie	5	91 7/8	Illinois, Dito	7	82 3/4
bij Hope 1840	4	77 1/2	Griekenl., Dito 1824/25	5	36 7/16
Dito 1860	4 1/2	92 1/2	Rusland	3	57 13/16
Spoorweg aandeelen.	—	199 3/4	Dito 1862	5	90 7/8

Londen, Consols	—	Antwerpen, 4 1/2 pct. Belgie	100
Mexico	—	Oostenrijk Cred. actiën.	450
Parijs, Fr. rente	—	5 pct. Metalliek	68 1/2
Spanje	—	5 » Nationalen	73 3/4
Weenen, Metalliek	77.30	3 » Binnenl. Spanje.	—
Dito nationalen	83.20	2 » Spanje	—
Wissel Londen.	111.10	Credit Gallicos.	—

PRIJZEN DER COUPONS.

Metalliek	f	25.47 5	Hamburg Russen	f	35 7/8
Dito Nationale	»	28.75	Russen in Z. R.	»	36 1/8
Divers. Eng. per. L.	»	11.75	Poolsche in Z. R.	»	—
3 °/o Eng. Russ. per L.	»	11.80	Poolsche Fl.	»	—
Fransche	»	55 5/8	Napelsche	»	—
Belgische	»	55 3/4	Spaansche francs	»	—
Pruissische	»	84 3/8	Amerikaansche dollars.	»	—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.